

Ayşe (Orhan Kemal'in "Gurbet Kuşları" adlı Romanı) **Bilinçli**

Karakter On yıl evvel tek başına geldiği gurbette, örnek aldığı Hatça ablası dışında kimsesi olmayan Ayşe, kendine hizmetçi olarak iş bulduğu evde diğer hizmetçi kızlar gibi cinsel istismara maruz kalmamak için erkeklerden uzak kalarak, namusunu korumaya çalışır. Sade, kendi gibi bir erkekle evlenmek isteyen Ayşe, aradığı aşkı Memed 'de bulur. Kendisine ilgi gösteren içkici, kumarbaz, kadın düşkünü Gafur gibi adamlara karşı kin doludur, onun gibi şehir züppelerinden hazzetmediği için de Memed ona eş adayı olarak iyi bir seçenek olur. Onuru ve şerefini çok düşündüğü için iftiralara dahi göz açtırmaz. Sert ve sinirlidir. Uyanık ve akıllı bir kız olan Ayşe, kalabalık bir ailesi olan Memed'in babasını istemediği için direkt duygularını söylemek yerine ailenin birbiri ile arasının açılmasını bekler. Çok istedikleri gecekonduları yapıp akabinde hamile de kalan Ayşe, daha da güçlenir ve yıkılan gecekonduları için üzülen kocasına büyük teselli ve destek olarak mücadelecı ruhu ile yeniden başlayabileceklerini söyler.

Aktiviteler Ayşe, hizmetçilik yaparak tek başına geldiği İstanbul'da kendini koruyarak yaşamaya çalışır. Çalışmayı, işi seven Ayşe kendi gibi olduğuna inandığı Memed ile evlenir.

ÖRNEK ANILAR

Ciddi Bir hizmetli olmasından ötürü çok iyi bir şekilde tanıdığı, kendisine dahi asılan Gafur'a karşı durabilen Ayşe'nin, İflahsızın Memed 'in onun akrabası olduğunu öğrenmesi pek iyi olmaz. Ayşe ciddi bir kızdır. Çevresinde ağzında sakız patlatan kızlar gibi lakayt değildir. Gafur'un kadına düşkünlüğü, içmesi, hali ve tavrı aklına geldikçe nefreti aklına gelir, Memed'in de öyle sorumsuz biri olmasından yana endişelenir; "Yüzü birden nefretle buruştu. Aklına Gafur gelmişti. Beyin hâldeki dükkânının bekçisi Gafur. Hemen her gün takılır, asılır, benden iyisine mi varacan kız, derdi. İstemiyordu. Gafur'un ne anasının gözü olduğunu biliyor, güvenemiyordu. İçkicilik onda, kariya kıza dolanmak onda. Semt bakkalının yirmilik, kız yüzlü çırağıyla çoğu akşamları kafaları çekip ağaçlardan evlerin yatak odalarını gözetlediklerini Pervin'den duymuştu."

Onurlu Ahlaki yapısı gereği Ayşe sert bir kızdır, namusu ve şerefi için öne çıkmaktan sakınmaz. Kendisine ilgi duyan pek çok erkeğe de gereken cevabı kendi verir. Yirmi yaşında olmasına rağmen eline erkek eli değmesine müsaade etmeyen Ayşe, Gafur'un kendisi ile ilgili çıkardığı geceleri birlikte oldukları yönündeki iftiraya karşı da oldukça sinirlenir; "-Ben onun bildiği kızlardan mıyım da şaka ediyor? Beni ne demiye ağzına alıyor? Hı? Ne demiye? Birazdan gelecek değil mi? Ben onun babasının ağzına..."

Seçici Her ne kadar sert gibi görünse de aşkı yaşamaya karşı koyamayan Ayşe, Memed'i görür görmez onun saflığına, toyluğuna ve ürkekliğine hayran olur ve aşık olacağı adam olarak Memed'i seçer; "Yıkanmış kapları musluk suyunda çalkalayıp tepsisiyle mutfağa kaldırıırken hep onu, onun al al kızaran yanaklarını düşünüyordu. Bu düşünüyü o gün akşama kadar sürdürdü. Gece yatağa girdiği zamansa çoğaldı. Kaşı, gözü, ağzı, burnu... Gece yarısına kadar onu düşündü. Uykuya ne zaman geçtiğini bilmeden düşünde görmeğe başladı onu."

Uyanık Memed'in ailesini kendisi ile yaşamak üzere İstanbul'a getireceğini öğrenen Ayşe, sevdiği adamı kaçırmamak uğruna işveli, cilveli tüm hallerini kullanır. İnsanları idare etmek gibi bir özelliği vardır. Üste çıkmak için de kendi kimsesizliğinden yakınlıkla ağlamaya başlar, Memed'e daha yakın olmak için adama sokuldukça sokulur; "Ayşe susmuyordu. Onu koltuk altlarından sımsıkı tutup kucağına yatırdı. Genç kız bunu istiyordu, ağrısını kesmedi, mahsustan kesmedi. Genç adamın işi iyice ileriye götürmesini istiyordu. Öyle ileriye gitmeliydi ki, ne babası, ne de kardeşleri yüzünden geri dönebilsin!"

Kontrollü Ayşe, Memed ile evlenmeyi kabul eder, lakin içinden bir türlü ailesini de benimsemek geçmez. İster ki Hatça bacısı gibi küçük bir aile olsunlar da kocasını rahatça yönetebilsin. Bu nedenle de Memed'in babası ile olan münakaşasında kavga etmelerini ve sonunda kocasının kendi lafına gelmesini bekler; "Ayşe de durmuş, Ümmü'yle Hasan, Ali gibi tartışmaya bakıyor, Memed'le babasının takışmalarına seviniyordu. Takıştırlarsa araları açılır, Memed onları getirdiğine pişman olurdu."

Mücadelecı Savaşçı bir ruha sahip olan Ayşe, istediklerine ulaşma konusunda kararlı adımlarla ilerler. Ne kendine asılan erkeklerle olan kavgasında ne de kadın olarak çalışmak zorunda kalmasında kimseye karşı kendini kullandırmaz. Kocasını büyük azimle birlikte el ele verip yaptıkları gecekondunun yıkılması üzerine Ayşe yine pes etmez ve kocasına destek olur; "Kalk lan kalk. Gene yaparık, yenisini yaparık !"

